

اخبار

معرفی مدیر و داوران بخش عکس جشنواره تئاتر فجر

نیلوفر جوانشیر به عنوان مدیر بخش عکس و محمود کلاری، سایمک زمردی مطلق و مریم قهرمانی‌زاده به عنوان داوران بخش عکس جشنواره چهارمین جشنواره بین‌المللی تئاتر فجر معرفی شدند. نیلوفر جوانشیر، دارای مدرک کاردانی عکاسی و کارشناسی تدوین سینما و عضو انجمن عکاسان خانه تئاتر ایران است. چهل‌وچهارمین جشنواره بین‌المللی تئاتر فجر به دبیری سید وحید فخر موسوی در بهمن ماه ۱۴۰۴ برگزار و بخش عکس این دوره از جشنواره دی ماه ۱۴۰۴ در کرمان برگزار خواهد شد. / **سایت جشنواره تئاتر فجر**

ارسال ۴۰۶ اثر به «جشنواره موسیقی بیت و حیران»

بخش رقابتی یازدهمین جشنواره موسیقی بیت و حیران با حضور علی اکبر مرادی، اردشیر کامکار، مجتبی قیطاقی، محمدعلی مرتآی و حیدر کاکلی داوری می‌شود. طبع اعلام ناصح بهرام‌بگی دبیر اجرایی جشنواره، تا تاریخ ۲۰ آبان‌ماه سال جاری مجموعاً تعداد ۴۰۶ اثر به دبیرخانه یازدهمین جشنواره موسیقی بیت و حیران ارسال شده است. این ۴۰۶ اثر در بخش‌های تک‌نوازی، دوتوازی، گروه‌نوازی بخش‌های رقابتی و جنبی در سه رده سنی به ثبت رسیده‌اند. یازدهمین جشنواره موسیقی بیت و حیران توسط مؤسسه فرهنگی هنری شاور و به دبیری حسن حسن‌زاده و دبیری اجرایی ناصح بهرام‌بگی از ۱۰ تا ۱۳ آذرماه ۱۴۰۴ در سالن دامن‌اشهدای شمیمایی ۷ تیر سدرشت برگزار می‌شود. / **ایران**

بهره‌برداری از سینما مهر شهرستان کوهچنار

حبیب ایل بیگی مدیرعامل مؤسسه سینماشهر در جریان سفر یک‌روزه به استان فارس، با دیدار و گفت‌وگو با مسئولین استانی و شهری پیرامون توسعه فضاهای فرهنگی و سینمایی، از ظرفیت‌ها و امکانات فرهنگی شهرستان کوهچنار و کارزون بازدید کرد. ایل‌بیگی، در بازدید از شهرستان کوهچنار و سینما مهر این شهرستان واقع در استان فارس، با ابراز خرسندی از آغاز فعالیت این سینما پس از سال‌ها انتظار، اظهار داشت: «خوشبختانه پس از سال‌ها در شهر کوهچنار سالن نمایش فیلم راه‌اندازی شده و آرزوی دیرینه جوانان و علاقه‌مندان به سینما در این شهر تحقق پیدا کرده است. سینما مهر شهرستان کوهچنار با نمایش آثار روز سینمای ایران به شکل گسترده‌تری فعالیت خود را آغاز کرده است و به‌زودی و با حضور مسئولان استانی و مدیران سازمان سینمایی، این مجموعه به‌صورت رسمی افتتاح خواهد شد.» / **ایران**

«بن‌سای» در یک قدمی حضور در جشنواره‌های جهانی

فیلمبرداری فیلم «بن‌سای» به کارگردانی علی بهرام تهنه‌کنندگی رضا فتح‌اللهی‌پور به روزهای پایانی نزدیک شده است. برای ایل فیلم پریزاز آرتیدار، پیمان معادی، ستاره پسیانی، مهتاب ثروتی، محمدرضا فتحي و محمد عافتی بازیگرانی هستند که تاکنون جلوی دوربین رفته‌اند و طبق اعلام روابط عمومی فیلم، «بن‌سای» یک چهره مطرح دیگر نیز دارد که بزودی معرفی می‌شود. سازندگان «بن‌سای» پس از پایان فیلمبرداری، فیلم را برای حضور در فستیوال‌های بین‌المللی آماده نمایش می‌کنند. / **ایستنا**

محمد جواد ظریف، عضو هیأت علمی دانشگاه تهران و وزیر سابق امور خارجه، در این اجلاس سخنرانی خود را با گرامیداشت یاد زنده‌یاد دکتر حسن حبیبی آغاز کرد و گفت: «این بنیاد میراث فکری و فرهنگی ایشان است و ما امروز گرد هم آمده‌ایم تا نقش ایران در جهان معاصر را در پرتو تاریخ و فرهنگ بازخوانی کنیم.» ظریف با تحلیل تاریخ اخیر جهان پس از فروپاشی نظم دوقطبی، بر جایگاه فرهنگی ایران و قدرت نرم آن تأکید کرد و افزود: «ایران جایگاه به دنبال فتح جهان با قدرت نظامی نبوده؛ بلکه همواره این هدف را از طریق زبان، فرهنگ و هنر محقق کرده است.» او نقش ایران‌شناسان در افشای روایت‌های نادرست علیه ایران و تقویت تصویر واقعی کشور در جهان را برجسته دانست و خاطرنشان کرد: «اگر اجازه ندهیم روایت‌های دروغین پرده‌ای بر فرصت‌ها و امکان‌های آینده بيفکنند، راه بسیار روشنی برای توسعه ایران و جهان باز خواهد شد.»

هفته‌های فرهنگی و نمایشگاه‌های هنری، گسترش همکاری‌های دانشگاهی و بهره‌گیری از ظرفیت‌های علمی مشترک، می‌تواند راهی مؤثر برای ایجاد تعاملات سازنده و پایدار میان ملت‌ها باشد.

بررسی جایگاه ایران‌شناسی در توسعه دیپلماسی فرهنگی

دیپلماسی فرهنگی و تعاملات بین‌المللی،

تقویت دیپلماسی فرهنگی از طریق توسعه آموزش زبان فارسی، برگزاری هفته‌های فرهنگی و نمایشگاه‌های هنری، گسترش همکاری‌های دانشگاهی و بهره‌گیری از ظرفیت‌های علمی مشترک، می‌تواند راهی مؤثر برای ایجاد تعاملات سازنده و پایدار میان ملت‌ها باشد

در ۲ پنل تخصصی در اجلاس بین‌المللی ایران‌شناسی مورد تأکید قرار گرفت

ایران همواره با فرهنگ خود جهان‌داری کرده است

فراسی افزایش یافته است. او همچنین به برنامه‌های تبادل دانشجو و اعزام دانشجویان روس به ایران، برگزاری المپیاد زبان و ادبیات فارسی و نقش مؤسسات فرهنگی ایران در حمایت از آموزش فارسی اشاره کرد و اهمیت کتاب‌های درسی و آموزش رسمی زبان فارسی در تقویت روابط فرهنگی دو کشور را برجسته ساخت. دکتر مایا کاپانادزه، رئیس مرکز علمی روابط گرجستان و ایران در دانشگاه بین‌المللی قفقاز، به فعالیت‌های پژوهشی ایران‌شناسان گرجی و اهمیت منابع تاریخی و فارسی ایران برای ایران‌شناسی در گرجستان پرداخت. او اشاره کرد که از بدو تأسیس رشته ایران‌شناسی در دانشگاه‌های گرجستان، ترجمه و انتشار منابع تاریخی فارسی نقش کلیدی در مطالعه روابط تاریخی و فرهنگی ایران و گرجستان داشته و ادامه فعالیت‌های علمی و تحقیقاتی در این حوزه ضروری است. اوانگلوکس ونتیس، استاد مطالعات اسلامی و خاورمیانه در دانشگاه پانتئون یونان، با ارائه پژوهشی درباره تاریخ ایران از دوره صفویه تا مدرنیته، بر اهمیت منابع تاریخی و سفرنامه‌ها در شناخت تحولات سیاسی، اقتصادی و فرهنگی ایران تأکید کرد و توضیح داد که استاد تاریخی، سیاست‌نامه‌ها و منابع مکتوب فارسی چشم‌اندازی جامع از ساختار حکومتی، نظام مالی، ارتش

و هنری بوده است. آهویی همچنین به مؤلفه‌های اصلی شکل‌دهنده جهان ایرانی اشاره کرد که شامل اندیشه خدایارانه و یکتاپرستی، تداوم اندیشه سیاسی ایران‌شهری، زبان فارسی، عرفان و تصوف و جلوه‌های عینی فرهنگ و هنر ایرانی است. آهویی توضیح داد که اندیشه اخلاقی و دینی ایران از دوران زرتشت تا امروز پیوندی میان دین، اخلاق و سیاست ایجاد کرده است و اندیشه سیاسی ایران‌شهری بر عدالت، خرد و رعایت نظم و قانون تأکید دارد. دکتر عظمت ضیا، مدیر مؤسسه تاریخ آکادمی علوم ازبکستان بر اهمیت منابع تاریخی و خطی فارسی در مطالعه تاریخ ملت و دولت‌داری ازبکستان تأکید کرد و توضیح داد که این منابع شامل آثار کهن ایرانی، کتیبه‌ها و کتاب‌های تاریخی دوره سامانیان، غزنویان و سلجوقیان، اطلاعات ارزشمندی درباره تاریخ، جغرافیا، اقتصاد و جامعه توران ارائه می‌دهند. او همچنین بر ضرورت تربیت کارشناسان متخصص در این حوزه و مشارکت پژوهشگران بین‌المللی در بررسی این منابع تأکید کرد.

دکتر ولادیمیر ایوانوف، استاد زبان فارسی دانشگاه ولتی مسکو، با اشاره به توسعه کرسی‌های فارسی در روسیه، توضیح داد که در دوران شوروی تنها سه کرسی فارسی در مسکو وجود داشت، اما با گسترش روابط ایران و روسیه، تعداد کرسی‌ها و دانشگاه‌های تدریس زبان

«ایران جهانی در بستر جهانی شدن» و «ایران‌شناسی، دیپلماسی فرهنگی و تعاملات بین‌المللی» با حضور مسئولان فرهنگی ایران و ایران‌شناسان ایرانی و خارجی، در اجلاس بین‌المللی ایران‌شناسی برگزار شد. **معماری، ادب و هنر ایرانی پیام‌های فرامتناهی‌ای دارند** در پنل تخصصی اول با عنوان «ایران جهانی در بستر جهانی شدن»، دکتر مهدی آهویی، معاون پژوهشی بنیاد پرسش بنیادین «سبیت ایران‌شناسی با جهانی شدن چیست؟» معطوف کرد. او با اشاره به فرصت‌ها و تهدیدهایی که جهانی شدن برای فرهنگ‌های بومی ایجاد می‌کند، توضیح داد که فرهنگ ایران با تمدن ایرانی محدود به جغرافیا نیست و همواره از تعامل گسترده با سبزمین‌ها و فرهنگ‌های پیرامونی نیرو گرفته است. به گفته دکتر آهویی، معماری، ادب و هنر ایرانی پیام‌هایی فرامتناهی‌ای دارند و از همان ابتدا بر اساس گفت‌وگو و تبادل فرهنگی شکل گرفته‌اند. او با ذکر نمونه‌هایی از معماری ایرانی مانند تاج‌محل، مسجد شیخ لطف‌الله و کتبد سلطانیه تأکید کرد که تمدن ایرانی با بهره‌گیری از ساختار فراملی و ارتباط مداوم با فرهنگ‌های دیگر، همواره در معرض غنای فرهنگی

نگاهی به نمایش «هیولاکش» که این روزها در تئاتر شهر مشهد روی صحنه رفته است

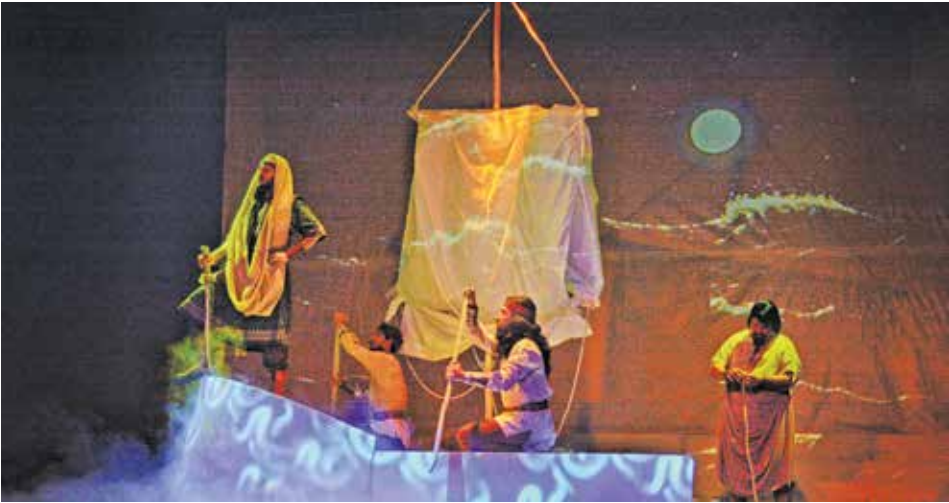
تماشای نبرد انسان با سایه‌هایش

رامونا میرحاجیان نویسنده و پژوهشگر حوزه کودک و نوجوان

نمایش «هیولاکش» به نویسندگی مهدی سیم‌ریز و کارگردانی محمد جهان‌پا، اقتباسی آزاد از داستان گشتاسب در شاهنامه است. این اثر سه‌پرده‌ای با عنوان‌های «عزم قدرت»، «آزمون ایمان» و «نبرد نهایی» مسیر قهرمانی را روایت می‌کند که از وطن می‌گریزد تا خود را بیابد، اما در نهایت درمی‌یابد که راه بازگشت، در درون اوست. نمایش در آغاز با تصویری چشم‌نواز از سفر گشتاسب به روم شروع می‌شود. او از پدرش شاه لهراسب، از برادرش وزیر و از سرزمین خویش جدا می‌شود. در صحنه‌ای شاعرانه و سرد، گشتاسب بر عرشه گشتی‌ای ایستاده است، در حالی که هوووی باد از بلندگوهای موج‌درا بر پرده ویدیووال جان گرفته‌اند. نور آبی و سپید، حس جدایی و تنهایی را تقویت می‌کند و موسیقی، آغاز سفری درونی را نوید می‌دهد. همین مقدمه مسیر کلی نمایش را روشن می‌کند: گشتاسب به دنبال تاج است، اما در مسیر تاج با هیولاهایی روبه‌رو می‌شود که هر یک از درون او برخاسته‌اند. از همان ابتدا، نمایش با زبانی امروزی اما روحی اسطوره‌ای ساخته شده است. حضور خواننده‌ای که شعرهای شاهنامه را با صدای گرم و عمیق می‌خواند، پلی میان سنت‌های دیروز و دنیای امروز می‌سازد. این خوانش زنده با موسیقی درهم می‌آمیزد و به هر صحنه عمق و شکوه می‌دهد. طراحی صحنه و لباس از نقاط قوت اثر است. ویدیووال عظیم، کوه‌ها و صخره‌های شقیلا را بر صحنه می‌آورد و بستری می‌سازد برای حضور هیولاهایی که هر کدام تجسمی از ضعف‌های درونی انسان‌اند. استفاده از رنگ‌های لاچوردی، خاکی و طلایی در لباس‌ها، با اسطوره پیوند دارد.

دو جهان، دو نظم یکی از هوشمندانه‌ترین طراحی‌های بصری نمایش، تقابل دربار ایران با دربار روم است. در ایران شاه لهراسب، رنگ‌های گرم، پارچه‌های بافته و بافت‌های طبیعی دیده می‌شود؛

برای کشتن که جدایی برای فهمیدن است. نور زرد و خاکستری، فضای نبرد را از حماسه به تأمل می‌گشاند. سکوت پیش از برخورد شمشیرها از ضربه‌ای اثرگذارتر است.

یکی از امتیازهای برجسته «هیولاکش»، بازی‌های فیزیکی و منسجم آن است. بازیگران در این نمایش، نه تنها با دیالوگ بلکه با بدن و میزانشن معنا می‌آفرینند.

نبرد با گرگ پیل پیکر و ازدهای کوه شقیلا بازآفرینی داستان گشتاسب در قالب تئاتر صحنه‌ای کاری دشوار است. آوردن ازدها، گرگ پیل‌پیکر و کوه‌های شقیلا در فضای محدود صحنه نیازمند خلاقیت و تسلط فنی است. با این حال، «هیولاکش» از پس این چالش برآمده است. در اولین پرده، گشتاسب با گرگ پیل‌پیکر روبه‌رو می‌شود؛ موجودی میان سایه و جسم بشر. در میان نورهایی سرد و صدای ناله‌گر که بدور پدیده‌ای می‌شود. گرگ نماد وسوسه و خشم درونی قهرمان است. حرکات دقیق بازیگران، استفاده از فرم گروهی و سایه‌های متحرک باعث می‌شود گرگ حضوری ملموس بیابد، بدون آن‌که به جلوه بصری صرف فروگذاشته شود. در پرده دوم، نبرد با ازدهای شقیلا شکل می‌گیرد: ازدهایی که از چند بدن انسانی ساخته شده و با نورهایی سرخ و ریتم تند موسیقی جان می‌گیرد. این صحنه از نظر هماهنگی بدن‌ها و نورپردازی از نقاط اوج فنی نمایش است. ازدها صرفاً دشمنی بیرونی نیست، بلکه تصویر تردید و ترس درونی قهرمان است. نبرد میان آن دو، یادآور جدال انسان با تاریکی درون خویش است.

نبرد با وزیر و بازگشت به وطن در پرده پایانی، گشتاسب به ایران بازمی‌گردد و در برابر سپاه وطن و پادشاهی روم ایستد. وزیر در نمایش، نماد عقل و وفاداری و نظم است؛ حالی که گشتاسب نماینده شور و خردیاری است. تقابل این دو، نه نبردی

بازگرایی: بدن به جای کلام یکی از امتیازهای برجسته «هیولاکش»،

بازیگری به درک عمیقی از معنا و ساختار حرکت رسیده است؛ بی‌آن‌که نیاز باشد کلامی اضافه گفته شود.

نور، صحنه و طراحی فضا یکی از ویژگی‌های چشم‌گیر «هیولاکش»، هماهنگی کامل میان نور و درون‌مایه صحنه‌هاست. نور نه صرفاً برای روشن کردن فضا، بلکه به‌عنوان عنصر روایی به‌کار گرفته شده است. در هر پرده، رنگ‌نورها بر تحولات درونی گشتاسب تأکید دارد: آبی و سپید در آغاز سفر، نشانه پاکی و فاصله‌گیری؛ سرخ در نبردها، نماد خشم و میل به قدرت؛ و طلایی در پایان، نشانه روشنایی و بازگشت به ایمان. طراحی صحنه، با بهره‌گیری از ویدیووال، پرده‌های نیمه‌شفاف و لایه‌های دود، عمق بصری و حالتی روایی به فضا می‌دهد. دود در صحنه‌های نبرد و رؤیا، مرز واقعیت و خیال را درهم می‌ریزد و به نمایشگر حس حضور در جهان اسطوره می‌دهد. لباس‌ها نیز با بافت‌های متفاوت و رنگ‌های سنجیده طراحی شده‌اند؛ تفاوت رنگ و نوع لباس نه‌فقط نشانه تمایز جغرافیایی، بلکه بازتابی از دو نوع جهان‌بینی است: جهانی پیوندخورده با خاک و ایمان، و جهانی درگیر با زر و قدرت.

مرز خواب و بیداری در رؤیاهای کتابون و گشتاسب در میانه نمایش، دو صحنه روایی تکرارشونده وجود دارد: خواب کتابون و خواب گشتاسب. این دو صحنه در میزانشن مرز میان خواب و بیداری را مبهم جلوه می‌دهد و در پایان این مرز را مشخص می‌کند. در روایی کتابون، رنگ‌های صورتی و سوسنی و بنفش صحنه را دربرمی‌گیرند، سایه‌ها به آرامی حرکت می‌کنند و گل‌ها به حرکت درمی‌آیند. این صحنه‌ها تنها جلوه‌ای بصری نیستند، بلکه بازتابی از درون‌مایه اثرند. گشتاسب و کتابون هر دو در جست‌وجوی تصویری از حقیقت‌اند، اما ابتدا در رؤیا به هم می‌رسند، نه در بیداری. رؤیا در این نمایش جایی است که «حقیقت» خود را نشان می‌دهد. در حالی که جهان بیداری پر از تردید و غرور است. «هیولاکش» تلاشی است برای گفت‌وگوی دوباره با اسطوره‌ای که هم‌با زبانی نمایشی و امروزی. در این نمایش، حماسه از سطح روایت بیرونی عبور می‌کند و به درامی انسانی تبدیل می‌شود. گشتاسب در اینجا نه قهرمان شاهنامه، بلکه آینه‌ای از انسان معاصر است؛ انسانی میان قدرت و ایمان، عشق و شک، وطن و غربت. نمایش برای نسل نوجوان، فرصتی است تا از مسیر خیال، با اسطوره‌ها و ارزش‌های فرهنگی خود آشنا شود؛ و برای بزرگسالان، یادآوری است از ریشه‌هایی که هنوز می‌توان از آنها نیرو گرفت. «هیولاکش» نشان می‌دهد اسطوره وقتی زنده است که بتوان با زبان امروز و تخیل نمایشی به آن جان دوباره داد.

برش